

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології
Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ

Освітня програма «Журналістика і медіакомунікації»

Спеціальність «Журналістика»

Галузь знань 061 «Журналістика»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація			
Назва дисципліни	Теорія та історія журналістики		
Викладач (-і)	Холод Олександр Михайлович, доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики		
Контактний телефон викладача	066-101-75-84		
Е-mail викладача	akholod@ukr.net		
Формат дисципліни			
Обсяг дисципліни	90 год.		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/		
Консультації			
2. Анотація до курсу			
<p>У навчальному курсі «Теорія та історія журналістики» подається інформація про проблеми теорії та історії телевізійної й радіожурналістики, онлайнжурналістики й журналістики друкованих ЗМІ. Запропоновано основні особливості періодизації історії української журналістики, проблеми толерантності й свободи слова, інтернет-журналістики у світлі медіа-досліджень. Пропонується розгляд проблем сучасної телевізійної журналістики, особливості телевізійної верстки новин, інмутаційний характер сучасного телевізійного новинного дискурсу, розглядаються проблеми історії та теорії радіожурналістики, специфіки роботи радіожурналіста, подаються акустичні характеристики сучасного радіодискурсу.</p>			
3. Мета та цілі курсу			
<p>Метою навчального курсу «Теорія та історія журналістики» є формування в студентів-журналістів теоретичних знань щодо проблем теорії та історії журналістики.</p>			
4. Результати навчання (компетентності)			
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • предмет, завдання і зміст дисципліни; • поняттєво-категоріальний апарат теорії та історії журналістики; • особливості системи теорії та історії журналістики; • диференціацію методів досліджень теорії та історії журналістики; • місце теорії та історії журналістики в дослідницькій діяльності; • основні напрями, тенденції та ключові аспекти розвитку науки про методи досліджень теорії та історії журналістики. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати продукти медійної діяльності з позицій теорії та історії журналістики; • здійснювати аналіз медійних текстів за допомогою теорії та історії журналістики; • забезпечувати дотримання закономірностей функціонування теорії та історії журналістики; • визначати проблеми вивчення досліджень теорії та історії журналістики; • здійснювати дослідження процесів інмутації теорії та історії журналістики; • обирати ефективну методологію дослідження теорії та історії журналістики. 			
5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття			Загальна кількість годин
лекції			24
семінарські заняття / практичні / лабораторні			36
самостійна робота			120
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	«Журналістика»	2	вибірковий

Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Сучасна журналістика і проблеми сучасності 1. Актуальні проблеми теорії та історії журналістики	Лекція, практичне заняття	2, 11, 12, 15, 18, 21, 23	8	5 балів	
Тема 2. Проблеми вивчення історії української журналістики 1. Особливості дослідження історії української журналістики. 2. Періодизація історії української журналістики. 3. Проблеми історіографічних джерел у журналістикознавстві. 4. Структура історії журналістики. 5. Місце теорії та історії журналістики в системі журналістикознавства.	Лекція, практичне заняття	2, 10, 11, 12, 15, 18, 21, 25, 33	8	5 балів	
Тема 3. Проблеми толерантності і свободи слова в сучасних українських ЗМІ 1. Поняття толерантності. 2. Толерантність ЗМІ. 3. Свобода слова як основний принцип діяльності ЗМІ, її правовий статус. 4. Свобода слова і моральна відповідальність журналіста.	Лекція, практичне заняття	6, 10, 11, 12, 15, 18, 21, 23, 25, 32, 35	6	5 балів	
Тема 4. Проблеми	Лекція,	6, 10, 11, 12,	8	5 балів	

<p>досліджень сучасної інтернет-журналістики 1. Інтернет-журналістика у світі медіадосліджень. 2. Інтернет-журналістика: межі професії. 3. Зближення з аудиторією та інші сучасні напрямки розвитку українських онлайнмедіа.</p>	<p>практичне заняття</p>	<p>15, 18, 21, 23, 25, 32, 35</p>			
<p>Тема 5. Проблеми дослідження сучасної телевізійної журналістики 1. Теоретичні підходи до вивчення медіавпливу. 2. Поняття ефективності медіавпливу. 3. Телебачення: сутність специфіка. 4. Механізми ефективного впливу телебачення.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>6, 10, 12, 15, 18, 21, 23, 25, 32, 35</p>	<p>8</p>	<p>5 балів</p>	
<p>Тема 6. Актуальні проблеми історії і теорії телевізійної журналістики 1. Особливості телевізійної верстки новин. 2. Інмутаційний характер сучасного телевізійного дискурсу в Україні. 3. Індекс модальності-емпатії (ІМЕ) українських і шведських телевізійних новин як соціальний лакмус.</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>2, 11, 12, 15, 18, 21, 23</p>	<p>6</p>	<p>5 балів</p>	

Тема 7. Актуальні проблеми вивчення історії та теорії радіожурналістики 1. Радіожурналістика: суть, ознаки, специфіка. 2. Особливості роботи радіожурналіста. 3. Проблеми творчої поведінки в роботі радіожурналіста. 4. Акустичні характеристики сучасного радіо дискурсу: інтонаційний аспект.	Лекція, практичне заняття	1, 2, 4, 13, 14, 18, 21	6	5 балів	
Тема 8. Радіожурналістика: проблеми сучасності 1. Радіостанція як ділове підприємство: радіожурналістика та бізнес. 2. Інформаційні пріоритети сучасного мовлення закордонних радіостанцій в Україні.	Лекція, практичне заняття	1, 2, 4, 13, 14, 18, 21	8	5 балів	
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Поточне тестування та самостійна робота - 50 балів. Підсумкова письмова робота(екзамен) – 50 балів.				
Вимоги до письмової роботи	Письмова робота складається із трьох теоретичних та одного практичного завдання.				
Семінарські заняття	Робота на семінарському занятті оцінюється за 5-бальною шкалою в залежності від повноти відповіді студента.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Для отримання допуску до підсумкового контролю студентові необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття чи завдання самостійної роботи.				
7. Політика курсу					
<p>Навчальна дисципліна «Теорія та історія журналістики» передбачає аналіз проблем історії та теорії журналістики друкованих ЗМІ, радіо, телебачення й новітніх ЗМІ (онлайн).</p> <p>Під час вивчення курсу студенти поглиблюють знання про такі категорії, як журналістські методи, методологія журналістикознавчих досліджень, періодизація історії української журналістики, толерантність, свобода слова, аудиторія, сегментація аудиторії, медіадослідження, кросмедійність, конвергентність, медіавплив, верстка новин, інмутація мас-медіа, індекс модальності-емпатії тощо.</p>					
8. Рекомендована література					
<i>Основна:</i>					

1. Холод О.М. Теорія та історія журналістики: курс лекцій / О. М. Холод. – Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2019. – 165 с.
2. Холод О. М. Преса Рейхскомісаріату «Україна» і сучасні медіа (комунікаційні технології соціального інжинірингу): Монографія / О. М. Холод. – К.: КНУКіМ, 2016. – 196 с.

Допоміжна:

1. Бориснев С. В. Социология коммуникации : учеб. пособ. / С. В. Бориснев. – М. : ЮНИТИ, 2003. – 270 с.
2. Даниленко Н. Засоби масової комунікації і політична соціалізація особистості / Н. Даниленко // Соціальна психологія. – 2004. – № 4 (6). – С. 61–70.
3. Даниленко Н. Засоби масової комунікації і політична соціалізація особистості [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=6&n=28&c=423>
4. Засоби масової комунікації: поняття, концепції діяльності, функції [Електронний ресур]. – Режим доступу : <http://ukrref.com.ua/?id=MTAxMjY%3D>
5. Иванов В. Ф. Аспекты массовой коммуникации. – В 3 ч. – Ч. 2 : Массовая коммуникация. – К. : Академия Украинской Прессы, 2009. – С. 8.
6. Иванов В. Ф. Аспекты массовой коммуникации. Часть 1. Информация и коммуникация : монографія / В. Ф. Иванов. – К. : ЦВП, 2009. – С. 104–105.
7. Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием : навч. посіб. / С. Г. Кара-Мурза. – [вид. друге]. – К. : Орієнтир, 2006. – 528 с. (мова рос.).
8. Квіт С. М. Масові комунікації : підручник. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 12.
9. Коновець О. Ф. Масова комунікація : теорії, моделі, технології : навч. посіб. / О. Ф. Коновець. – К. : ЛГУ, 2009. – 266 с.
10. Королько В. Г. Влияние на общественное мнение // В. Г. Королько. Основы публичной риторики. – М.: Рефл-бук; К.: Ваклер, 2003. – С. 199–208.
11. Котельников Г. А. Социолого-синергетический подход к разработке социальных технологий / Котельников Г. А. // Российский журнал социальной работы. – 1995. – № 2. – С. 19–22.
12. Кравченко Н. О. Наслідки та дії теорії інмутації суспільства / Кравченко Н. О. // Теорія інмутації суспільства : pro et contra : колективна монографія [за ред. О. М. Холода; автори : Борисенко Д. О., Василюшин Р. Я., Дзенник С. В. та ін.]. – К. : КиМУ, 2011. – 79–91.
13. Луман Н. Реальність мас-медіа [за ред. Іванова В. та Мінакова М.]. – К. : ЦВП, 2010. – 158 с.
14. Лысенко В. СМИ и общественное мнение: технологии манипулирования / В. Лысенко// Персонал. – № 9. – 2004. – С. 14–21.
15. Масова комунікація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki>
16. Михайлин І. Л. Комунікація масова / Гетьманець М. Ф., Михайлин І. Л. Сучасний словник літератури і журналістики. – Х. : Прапор, 2009. – С. 240.
17. Моисеев В. А. Публичная риторика. Теория и практика. – К. : ВИРА-Р, 1999. – 376 с.
18. Назаров М. М. Массовая коммуникация в современном мире: методология анализа и практика исследований. – М., 2002.
19. Науменко Т. В. Социология массовой коммуникации : учеб. пособ. – СПб. : Питер, 2005. – С. 46.
20. Почепцов Г. Г. Коммуникативные технологии XX века / Почепцов Г. Г. – М. : Ваклер, 2001. – 352 с.
21. Почепцов Г. Г. Медіа: теорія масових комунікацій : навч. посіб. – К. : Альтерпрес, 2008. – С. 28–29.
22. Почепцов Г. Г. Механизмы коммуникативного воздействия в условиях кризисных ситуаций // Г. Г. Почепцов Теория коммуникации. – М. : Рефл-бук; К.: Ваклер, 2001. – С. 512–523.
23. Почепцов Г. Г. Соціальні комунікації і нові комунікативні технології [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://issuu.com/the_communication/docs/19-26
24. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації / Г. Г. Почепцов. – К.: Видавничий центр "Київський університет", 1999. – 308 с.
25. Почепцов Г. Теорія комунікації. –М. : Рефл-бук, К. : Ваклер, 2001. – С. 31–34.
26. Почепцов Г.Г. Информационно-политические технологии. М., Центр, 2003, 384 с.
27. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. / В. В. Різун. – К. : Просвіта, 2008. – 260 с.
28. Романов А. А., Романова Е. Г., Воеводкин Н. Ю. Язык, власть и имя собственное в ритуальной политической коммуникации / А. А. Романов., Е. Г. Романова, Н. Ю. Воеводкин // Проблемы имиджологии : материалы I межд. конф. [«Проблемы имиджологии»], (Кривий Ріг, 15-16 квітня 2000 р.) / М-во освіти і науки України, Криворізький підрозділ Європейського університету фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу. – К.: ЕУФІМБ, 2000. – С. 193–206.
29. Скиннер Б. Ф. Технология поведения / Скиннер Б. Ф. // Американская социологическая мысль: [тексты] : [под ред. В. И. Добренкова]. – М. : Изд-во МГУ, 1994. – С. 134–135.
30. Социальные коммуникации: новое в науке, образовании, технологиях: Материалы международной научно-практической конференции СПб.: Роза мира, 2004.- 274 с.

31. Филатова О. Г. Социология массовой коммуникации : учеб. пособ. / О. Г. Филатова. – М. : Гардарики, 2006. – С. 8.
32. Холод О. М. Зібрання наукових праць : У 10 т. / О. М. Холод. – Кривий Ріг, 2008 – . – Т. 1 : Психолінгвістика статі : монографія. – Розд. 2 : Мовленнєві картини світу чоловіків та жінок : монографія. – 2008. – С. 115–395.
33. Холод О. М. ЗМІ та імідж політиків: монографія / О.М. Холод. – К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2004. – 342 с.
34. Холод О. М. Інмутація суспільства в гіпермаркеті свідомості : монографія. – У 3-х томах. – Том 1 : Теорія інмутації суспільства / О. М. Холод. – К. : КиМУ, 2010. – 178 с.
35. Холод О. М. Комунікаційні технології (у теорії інмутації) : навч. посіб. / Холод О. М. – К. : КиМУ, 2010. – 147 с.
36. Холод О. М. Теорія інмутації суспільства / Холод О. М. // Засоби масової комунікації: формування інформаційного суспільства : монографія. – К. : КиМУ, 2010. – С. 89.
37. Холод О. М. Теорія інмутації суспільства : монографія / Холод О. М. – К. : КиМУ, 2011. – 305 с.
38. Черных А. И. Социология массовых коммуникаций [текст] : учеб. пособ. / А. И. Черных ; Гос. ун-т – Высшая школа экономики. – М. : Изд. Дом ГУ ВШЭ, 2008. – С. 15.
39. Шарков Ф. И. Основы теории коммуникации : учеб. / Ф. И. Шарков. – М. : Соц. отношения, Перспектива, 2003. – 248 с.
40. Шейнов В. П. Пиар «белый» и «чёрный»: Технология скрытого управления людьми / В. П. Шейнов. – М. : АСТ; Мн. : Харвест, 2007. – С. 10.
41. Шиллер Г. Манипуляторы сознанием: / Г. Шиллер. – [пер. с англ.]. – М. : Мысль, 1980. – С. 36-37.
42. Fleischer A. Taking heat. The president, the press, and my years in the White House. – New York, 2005. – P. 4.
43. Goban-Klas T. Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu. – Warszawa-Krakow: Wydawnictwo naukowe PWN, 1999. – 336 s.
44. Lipmann W. Public Opinion. – New York : Macmillan, 1922. – P. 29.
45. Manipulation // Oxford dictionary of biochemistry and molecular biology / Richard Cammack, Anthony Donald Smith, Teresa K. Attwood, Peter Campbell; а також [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника: http://books.google.ru/books?id=...=book_result&ct=result&resnum=4

Інтернет-ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nbuv.gov.ua
2. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені В. Стефаніка <http://lib.pnu.edu.ua/>
3. Національна парламентська бібліотека України // <http://www.nplu.org/>
4. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/>

Викладач _____